

putant quidam, sed diligent culturæ arte indiget. Sinæ vulgo Taihoang vocant. radix est sat solida, tuberibus hinc inde prominentibus, foliorum forma haud ita procul abest à caulibus nostratibus, quos tamen magnitudine superant, radices uno pertusas foramine in umbra suspendunt ac siccant: nam in sole suspensæ vim amittunt. ex hac & Suchuen altera Provincia, est magna ex parte rheubarbarum omne, quod ad nos in Europam defertur, nimis per mare Indicum, vel Cascar, Astracaniam & Russiam, vel per Tebet, Mogor, & Persidem: nemo enim est magnopere rerum peritus (quod equidem sciam) qui in illis regionibus nasci rheubarbarum velit, sed inde nos habere afferunt, quia ab illis afferunt emiturque nationibus, & ex Sina allatum esse ignoratur. Turcæ autem & Samarcani quotannis fere fictitiis Regum suorum adornatis legationibus Sinam (quam Catayum nominant) ingrediuntur, ut sub hujus legationis specie liberius commercia sua cum Sinis exerceant, cautum tamen est à Sinis ne ulli præter quam soli legato, adscitis paucioribus non nullis ostentationis splendorisque causa comitibus, ad interiora regni, maximeque Pekinensem Imperatoris aulam penetrare sit permisum. reliqui extra murum subsistere coguntur ad Cancheu & Socheu civitates, ubi hujus Provinciæ prorex alter sedem habet, qui hujuscemodi ibi negotiis, ac ipsis Tartaris, ne qua irruptio drepente accidat, acriter solet invigilare. sed de his alias suo loco agam opportunius.

Jaspis a-
pud Si-
nas in
pretio.

Inter cætera pretiosiora cimelia jaspidem afferunt, lapidem ibi magno in pretio, atque aestimatione, hunc Sinæ Yu vocant; comparatur à mercatoribus ex regno Yarken, eum magno hic distrahunt quæstu, atque lucro. Gagatem aut Jaspidem Europæum refert, nisi quod pellucidior sit, & intermixto subinde tenuiori colore cæruleo albescat, facile adducor ut credam unum hunc esse ex iis, quos Sacré litteræ recensent, atque inter duodecim lapides illos pretiosos, qui vesti Aäronis attexendi erant, enumerat, si modo magnitudo lapidis quadrata tanta reperiri poslit, ut unum illius latutus dimidium palmum æquet, qui tum inæstimabilis evadit pretii, atque à solo Imperatore comparari solet; ex lapidis hujus sectis elaboratisque frustulis, summi præfeti, primique ordinis Magistratus cingula sua ac zonas conficiunt, cæteri vel ex auro, argento aut ebore aliave simili materia pro-

cujusque, quo fungitur, officio ac dignitate. A Sinis hi mercatores ingentem vim rheubarbari, Muschi rerumque similium coemptam efferunt, quæ omnia Sinenses Mercatores ad Cancheu illius fori seu commercii civitatem quam maturrime conveniunt, cum primum inaudiunt Caravanas seu turmas illas institutorum advenisse.

At ne diutius, quid Muschus sit, quispiam hærere possit, dicam ipse plus vice simplici testis oculatus. tuber seu exuperantia quædam ad umbilicum animalis est, parvum mar-

Muschus
proprie
quid sit.

supium referens, subtili pellicula ac subtilissimis pilis vestita constans. animal ipsum Sinæ Xe vocant, inde Xehiang, hoc est animalis Xe odor, seu fragrantia quod muschum significat, quadrupes est, exili cervulo aut ab simile, pilo paulo magis nigrescente, cornuum omnino expers est, caro occisi etiam pro cibo adhibetur à Sinis: in hac Provincia, prætereaque in Suchuen, Yunnan, locisque illic ad occasum vicinioribus ingens Muschi reperitur copia, ut suo dicam loco. Tubera illa seu marsupia si sincera sunt, minimeque adulterata, præstantissima sunt, adeoque vehementis odoris, ut organum ipsum, sicut & zybethus pura, omnisque lux aut sonus æquo vehementior aures, aut oculos, odoratum offendant: at versipelles Mercatores ex sanguine, pellibus, aliisque animalis exuvias muscho additis, marsupia, quæ pellis animalis subministrat, infarciunt, ac tanquam vera ac genuina venditant. Conficitur etiam in hac Xensi Provincia tum lana ovina, tum caprinis pilis pannus vestisque delicatior, quæ Mediolanensem pannis Sayettas vocant, aut nihil debet omnino, aut multis passibus superat: tapes illic quoque pingunt haud contemnedos, aliaque similia, ac præcipue pileolos illos acutos nostro omnino modo efformant, sed sine alis ac margine, quibus apud Sinas milites communiter utuntur ac viri, hæc ferre omnia toti extremæ Asiae Xensi Provincia suppeditat; ex pilis autem caprinis tantum adhibent interiores, & hybernæ lanuginem (hybernæ vocant Sinæ, quia hyeme illa animalibus subnascitur, natura ipsa frigus arcente) qua plane nihil mollius aut subtilius.

Quod imprimis celebrem hanc Provinciam facit, est antiquissimus ille lapis partim Syriacus, partim Sinicis litteris exaratus de lege divina per Apostolorum successores ad Sinas allata: in eo Episcoporum ac Sacerdotum illius temporis nomina, ac Imperatorum

Lex
Christia-
na olim
in Sinis.